

Nume: _____ Data: _____

FIȘĂ DE LUCRU – EDUCAȚIE MEDIA

Fapte și opinii / Vikingii, exploratori ai mărilor

Citește cu atenție textul.

Vikingii au locuit în nordul Europei (acolo unde se află acum Norvegia, Suedia și Danemarca). Între secolele VIII și XI au călătorit pe mări și oceane cu corăbii numite drakkar, ajungând în locuri surprinzător de îndepărtate.

Corăbiile lor erau construite cu scopul de a fi ușoare și rapide, capabile să navigheze atât pe mări agitate, cât și pe râuri mai puțin adânci. Aveau o cârmă simplă și pânze mari, iar vâslele ajutau la manevrare.

Contrar imaginii populare, vikingii nu purtau coifuri cu coarne — aceasta este o invenție din secolul al XIX-lea, apărută în opere de artă și costume de teatru, fără dovezi arheologice reale care să o susțină.

Vikingii au ajuns până în America de Nord cu aproximativ 500 de ani înainte de Cristofor Columb — dovezi arheologice găsite în Canada confirmă existența unei așezări vikinge acolo, datată în jurul anului 1000.

Știi că? Vikingii se orientau pe mare folosind poziția Soarelui și a stelelor, dar și un instrument numit „piatră solară”, care putea indica direcția Soarelui chiar și în zilele înnorate.

Interviu cu dr. Petrescu, istoric

Reporter: Este adevărat că vikingii purtau coifuri cu coarne?

Dr. Petrescu, istoric: Nu, deloc. Este un mit din secolul al XIX-lea, fără dovezi arheologice. Cred că este una dintre cele mai răspândite confuzii istorice.

Reporter: Au ajuns cu adevărat în America înainte de Columb?

Dr. Petrescu, istoric: Da, dovezile din Canada confirmă asta, cu aproximativ 500 de ani înainte. Din punctul meu de vedere, este una dintre cele mai impresionante realizări din istoria navigației.

Reporter: Cum se orientau pe mare fără busolă modernă?

Dr. Petrescu, istoric: Foloseau Soarele, stelele și, probabil, „piatra solară”. Mi se pare uimitor cât de precisă putea fi navigația lor.

De reținut: Chiar și un expert poate exprima, alături de fapte, propriile opinii. E important să învățăm să le separăm.

Fapt sau opinie – care e diferența?

Un **FAPT** este o împrejurare reală, o acțiune sau un fenomen care poate fi observat sau verificat. Faptele sunt universale, adică apar la fel, indiferent de cine le privește.

O **OPINIE** este o părere personală, cu care putem fi sau nu de acord. Opiniile pot diferi de la o persoană la alta.

*Ca să exprimăm opiniile ne folosim de cuvinte ca **părerea mea este că, eu cred că, mi se pare.***

Exercițiul 1. Alege varianta corectă

Pentru fiecare pereche de enunțuri, scrie care este FAPTUL (A sau B).

1. Despre coifuri:

- A) Cred că mitul coifurilor cu coarne este foarte amuzant.
B) Coifurile cu coarne sunt o invenție din secolul al XIX-lea.

Enunțul care este un FAPT: _____

2. Despre America:

- A) Dovezi arheologice confirmă o așezare vikingă în Canada, în jurul anului 1000.
B) Este cea mai impresionantă realizare din istoria navigației.

Enunțul care este un FAPT: _____

3. Despre navigație:

- A) Mi se pare uimitor cât de precisă putea fi navigația lor.
B) Vikingii se orientau folosind Soarele și stelele.

Enunțul care este un FAPT: _____

Exercițiul 2. Fapt sau opinie, din interviu

Recitește interviul de mai sus. Scrie **F** în dreptul faptelor și **O** în dreptul opiniilor.

- ☐ Coifurile cu coarne sunt o invenție din secolul al XIX-lea. _____
☐ Este una dintre cele mai răspândite confuzii istorice. _____
☐ Dovezile din Canada confirmă o așezare vikingă din jurul anului 1000. _____
☐ Este una dintre cele mai impresionante realizări din istoria navigației. _____
☐ Vikingii foloseau Soarele, stelele și „piatra solară” pentru orientare. _____
☐ Este uimitor cât de precisă putea fi navigația lor. _____

Exercițiul 3. Scrie un titlu de știre

Scrie două titluri despre acest subiect: unul care prezintă doar **fapte** (obiectiv) și unul care exprimă o **opinie** (senzațional).

Titlu cu FAPTE: _____

Titlu cu OPINIE: _____

Exercițiul 4. Ce părere ai?

Crezi că vikingii merită reputația de cei mai buni navigatori din vremea lor?

Opinia mea: _____

Un fapt care susține asta: _____

Exercițiul 5. Gândește critic

Un coleg îți spune:

„Am citit că vikingii au fost primii oameni din istorie care au călătorit pe mare, înaintea oricărei alte civilizații.”

1. Ți se pare o afirmație ușor de crezut sau greu de crezut? De ce?

2. Ce știi despre alte civilizații antice care au navigat pe mări sau oceane?

3. Ce surse ai consulta pentru a verifica o afirmație despre „primii oameni” din istorie?

Surse de documentare

- Encyclopaedia Britannica – Viking: <https://www.britannica.com/topic/Viking-people>
- National Museum of Denmark – The Vikings: <https://en.natmus.dk>
- Parks Canada – L'Anse aux Meadows: <https://www.pc.gc.ca>

Material realizat în cadrul proiectului „Educație media digitală pentru tinerii din România”, finanțat de Fondation Botnar, coordonat de Centrul pentru Jurnalism Independent și implementat în parteneriat cu Ashoka România, E-Civis, EDUMI, Funky Citizens și Grupul PONT